

EĞİTİMDE ÖZELLEŐTİRMENİN YENİ ADRESİ: TEMEL LİSELER

Eğitim Sen Yayınları / Eylül 2015

EĞİTİM SEN

(Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)

Adına Sahibi: Kamuran Karaca

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Hanım Koçyiğit

Yazışma Adresi: Cinnah Cad. Willy Brandt Sk. No:13

Çankaya / ANKARA 06680

Tel: (0.312) 439 01 14 (pbx) Fax: (0.312) 439 01 18

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr Web: www.egitimsen.org.tr

Sayfa Düzeni/Kapak: Gülüzar Ünver

Baskı: Mattek Matbacılık Basım Yayın Tanıtım Tic. San. Ltd. Şti.

Ağaç İşleri Sanayi Sitesi 1354 Cad. 1362 Sok. No:35 Yenimahalle /

Ankara Tel: 0312 433 23 10 Faks: 0312 434 03 56

Türkiye’de eğitim sisteminin hem içerik, hem de örgütsel işleyiş açısından “işletmecî” bir mantıkla ele alınması, herkese eşit ve parasız eğitim hakkından hızla uzaklaşılmasını ve eğitimin planlı bir şekilde piyasa ilişkileri içine çekilerek ticarileştirilmesini beraberinde getirdi. Geçtiğimiz yıllar içinde devlet okulları sorunları ile baş başa bırakılıp kendi kaderine terk edilirken, kamu kaynakları bizzat MEB eliyle özel okullara aktarılmaya başlandı.

AKP iktidarı döneminde sayıları iki kat artan dershaneler, “paralel ile mücadele” adı altında kapatılıp özel okula dönüştürülmesi sürecinde Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), “Temel Lise” adı altında yeni tür özel liseler oluşturmaya başladı. Dershanelerin kapatılması ile ilgili kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi de MEB’i durdurmadı ve temel liselerin faaliyetlerine “özel lise” statüsünde devam edeceği açıklandı.

Dershanelerin dönüşümü sürecinde dönüşüm okulu olarak açılan 1463 kurumdan 1221’i temel lise, 12’si özel okul öncesi kurumu, 15’i özel ilkokul, 210’u özel ortaokul, 5’i doğrudan özel Anadolu lisesi oldu. Dönüşüm sürecinde özel okullar için istenen standartların büyük bölümünün dönüşen dershaneler için aranmaması çifte standart olarak dikkat çekiyor.

Çoğu dershaneden dönüşen, ara katlarda, iş hanlarında açılan ve bir okulda olması gereken en temel özelliklerin bile aranmadığı

Geçtiğimiz yıldan itibaren devlet liselerinde 11. ve 12. sınıfta okuyan çok sayıda öğrenci sınav kaygısı ile kaydını temel liselere aldırdı ve aileler on binlerce lira mali borcun altına girmek zorunda bırakıldı.

temel liseler, bir taraftan ortaöğretim programını uygularken, diğer taraftan öğrencileri üniversite sınavına hazırlayacak şekilde yapılandırılmıştır. MEB'in bu adımı, lise eğitiminin içinin boşaltılarak ticarileştirilmesine ve tamamen üniversite sınavına endeksli hale gelmesine neden oldu.

Temel Lise adı altında öğrenim verecek ve öğrencileri üniversite sınavına da hazırlayacak olan özel liselerin ücretleri şimdiden dersane ücretlerinin üç katına ulaştı. Bazı temel lise reklamlarında "okul + dersane + test merkezi" gibi ifadeler kullanarak, lise eğitiminin nasıl içinin boşaltılmak istendiğini ipuçlarını verirken, yaşanan belirsizlik ortamında veliler ekonomik koşullarını zorlayarak çocuklarını temel liselere kayıt ettirmeye başladılar.

Geçtiğimiz yıldan itibaren devlet liselerinde 11. ve 12. sınıfta okuyan çok sayıda öğrenci sınav kaygısı ile kaydını temel liselere aldirmaya başladı ve aileler on binlerce lira mali borcun altına girmek zorunda bırakıldı. Devlet liselerinden temel liselere öğrenci kaçışını engellemek için çok sayıda devlet lisesi fiilen dershanecilik faaliyetleri yapmaya, hafta sonu kursları ile öğrencilerini tutmaya çalıştılar.

Her ne kadar bu kurumların adı "Temel Lise" olsa da, pratikte yine dershanecilik faaliyeti yapılacak, hafta sonları ayrıca mezun öğrencilere yönelik dersane faaliyetleri yürütülecektir.

özel kreşe
2.680 TL

özel ortaokul
ve liselere
3 bin 750 TL

özel ilkokula
3 bin 220 TL

temel liselere
3 bin 220 TL

kişi başına aktarılan kaynak

Kamu kaynaklarının
özel okullara
aktarılması uygulamaları artarak
sürüyor.

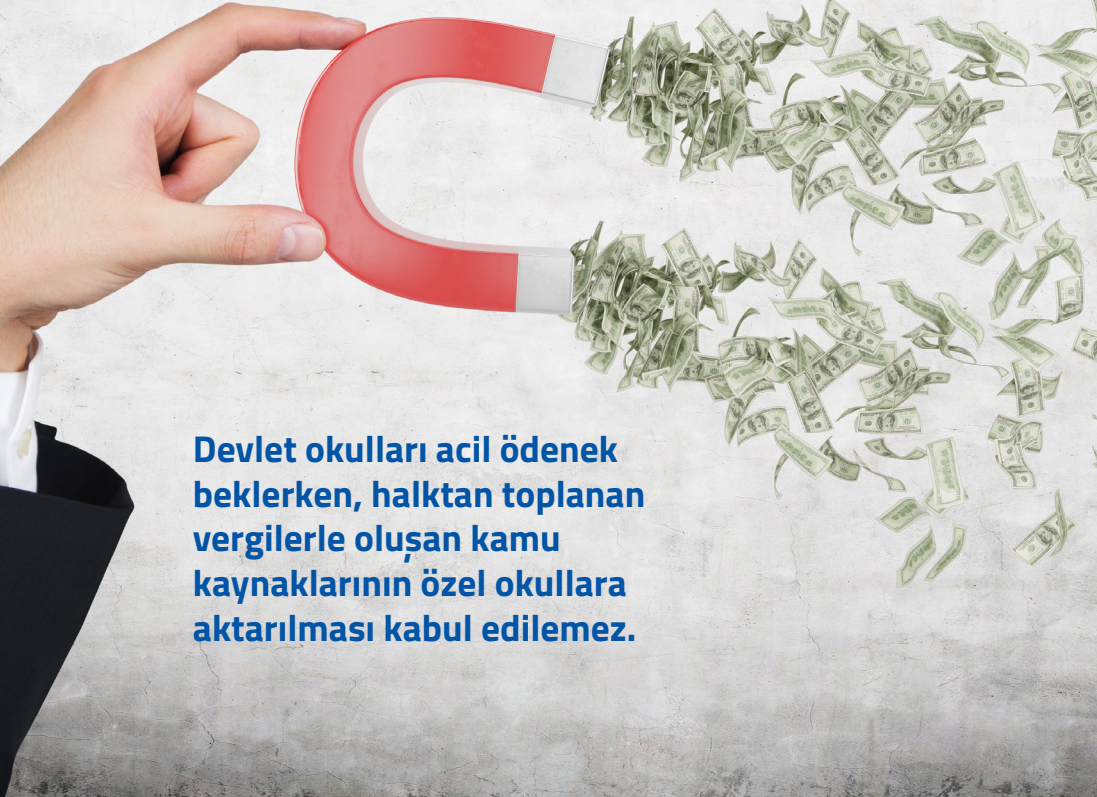
Bu yıl **230 bine**
yakın öğrenci için
özel okullara teşvik
verildi.

Yapıları itibariyle temel liselerde lise müfredatının büyük ölçüde göstermelik olarak uygulanacağı, asıl amacın öğrencileri sınavlara hazırlamak olduğu açıktır. MEB, bu uygulamada ısrar ederek, zaten sorunlu olan lise eğitiminin niteliğinin daha da düşmesine neden olmakta, eğitim sistemini tamamen çökertmek için bütün gücüyle çalışmaktadır.

Öğrencilerin özellikle sınava girecekleri yıl kayıtlarını her biri "özel ticari işletme" statüsünde olan temel liselere aldirmaları, devlet okullarındaki öğretmenlerin daha başarısız olduğu algısı yaratmakta, sınav başarısı temel liselere, olası başarısızlıklar ise devlet liselerine fatura edilmek istenmektedir. Öğrencilerin temel liselere yoğun şekilde yöneliminin sürmesi durumunda önümüzdeki eğitim-öğretim yılında çok sayıda branş öğretmeninin norm kadro fazlası haline düşmesi ve bu durumun yeni mağduriyetler yaratması kaçınılmaz görünmektedir.

MEB, 2015-2016 eğitim öğretim yılında aralarında temel liselerin de olduğu özel liselere gidecek her öğrenci başına "3 bin 220 TL" eğitim teşviki verilmeye başlanmıştır. 2015-2016 eğitim öğretim yılında lise son sınıflar fiilen üniversite hazırlık sınıfına dönüşürken temel liselerin son sınıfına kayıt fiyatları dersane ücretlerinin 3 katını bulmaktadır.

Eğitim Sen olarak yıllardır kamu kaynaklarının devlet okullarına aktarılması ve okulların ihtiyacı kadar ödenek alması için

Devlet okulları acil ödenek beklerken, halktan toplanan vergilerle oluşan kamu kaynaklarının özel okullara aktarılması kabul edilemez.

yürüttüğümüz mücadelede öğrenci ve velilerimizin de bizimle aynı kaygıları taşıdıklarını biliyoruz. Bu noktada velilerimize çağrımız MEB'in "Temel Lise" tuzağına düşmemeleri, lise eğitiminin niteliğini daha da bozacak olan bu kurumlara çocuklarını göndermemeleridir.

MEB, eğitimin zaten sorunlu olan kamusal niteliğini tamamen ortadan kaldırmaya çalışmakta, öğrenci ve velileri açıkça özel okullara yönlendirmektedir. Devlet okulları acil ödenek beklerken, halktan toplanan vergilerle oluşan kamu kaynaklarının özel okullara aktarılması kabul edilemez.

İktidarın asıl niyeti öğrencileri dershanelerden kurtarmak değil, bu bahaneyle kamusal eğitimi tasfiye edip, eğitimi tamamen piyasa ilişkileri içine çekmek, kamu kaynaklarını özel okullara aktarmak ve kamusal eğitimi ortadan kaldırarak, eğitimi tamamen paralı hale getirmektir. Bu nedenle kamusal eğitimin önündeki en büyük engellerden birisi olan temel liseler derhal kapatılmalı, özel okulları değil, devlet okullarını güçlendiren adımlar atılmalıdır.

Okul eğitiminin öğrencilerin öğrenme ihtiyacına odaklı, dayanışmacı, uzun vadeli, teori ve pratiği dengelemesi gereken bir eğitim olması gerekirken, dershanelerin kısa süre içinde liseye dönüşmesi mümkün değildir. Tamamen kar amaçlı, kısa vadeli çalışan, sürekli rekabetin kısıktıldığı ve eğitimin değerinin sınavlarda daha çok soru yapılmasına indirildiği bir eğitim anlayışı kabul edilemez.

Eğitim Sen, temel lise ya da özel okul tartışmalarını, yıllardır uygulandığı gibi, kamusal kaynakların eğitimin ticarileştirilmesi ve her geçen gün daha fazla oranda piyasalaştırılması olarak görmekte ve değerlendirmektedir. Yapılması gereken, halkın ödediği vergilerden oluşan kamu kaynaklarının devlet okullarına aktarılması, eğitime yeterli bt, okullara ihtiyaı kadar denek ayrılmasıdır. Bu konuda ğrenci ve velilerimizle birlikte her platformda mücadele etmeye hazır olduğumuzun bilinmesini istiyoruz.

Okulların, ğretmenlerin ve öğrencilerin birbirleri arasındaki acımasız rekabet, okulları nitelikli eğitim alanları olmaktan çıkarıp adeta bir "yarış pistine" dönüştürmüştür.

Nitelikli bir eğitim sistemi oluşturmak için, tek başına eğitim sisteminin kamusal nitelikli olması ve kamu kaynakları tarafından finanse edilmesi elbette yeterli değildir. Kamu tarafından herkese eşit ve parasız olarak sunulması gereken eğitimin laik, bilimsel ve demokratik bir içerikte olması, kamusal, nitelikli bir eğitim sisteminin oluşturulması açısından zorunludur.

Eğitim Sen'in yıllardır savunduğu ve eğitim hakkının temel ayaklarını oluşturan kamusal, bilimsel, demokratik, laik ve anadilinde eğitim talebimizdeki ısrarımız ve mücadelemiz kararlılıkla sürecektir.

www.egitimsen.org.tr
bilgi@egitimsen.org.tr